

Til

Stortingets finanskomité
Stortinget

Dato:

13.10.2022

Vår referanse:

GO

Statsbudsjettet 2023. Innspill og forslag fra IKT-Norge

IKT-Norge vil innledningsvis peke på at Norge har store dokumenterte behov knyttet til digital kompetanse, digital infrastruktur og et nødvendig grønt skifte. Dette er områder hvor regjeringen selv har skapt store forventninger om økt satsing, men hvor leveransen ikke står i stil til løftene. Konsekvensene av en manglende satsing på disse områdene er regjeringen både skyver egne ambisjoner og Norges utfordringer foran seg.

IKT-Norge mener at regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023 er dårlige nyheter for omstillingen av Norge og for det kunnskapsintensive, digitale næringslivet vi skal leve av i framtiden.

Det er ingen satsing på økt kompetanse på viktige områder som IKT, cybersikkerhet og bærekraft, og den kompetansen som finnes skal skattlegges betydelig hardere gjennom økt arbeidsgiveravgift. Det betyr at det både blir vanskeligere å starte nye bedrifter og omstille eksisterende næringsliv basert på den kompetansen Norge er avhengig av, og det blir vanskeligere og dyrere å tiltrekke seg høykompetent arbeidskraft som både offentlig sektor og det private næringslivet har akutt behov for. Når regjeringen i tillegg gjør det mindre lønnsomt å investere og eie i norske bedrifter og norsk næringsliv, er summen kritisk.

IKT-Norge har forståelse for at statsbudsjettet for 2023 har et krevende økonomisk bakteppe og at det er behov for å holde igjen på den samlede oljepengebruken. Samtidig kommer det stadig nye rapporter både [internasjonalt](#) og [nasjonalt](#) som tyder på at regjeringens anslag for den økonomiske utviklingen i 2023 er altfor optimistisk og at flere av skattegrepene vil virke mot sin hensikt.

Det er dessuten fullt mulig å prioritere betydelig annerledes innenfor de samlede økonomiske rammene. Regjeringen velger å skattelegge kompetanse for å finansiere økte offentlige utgifter og prioriterer dessverre å bruke penger på reverseringstiltak, fortidens løsninger, samfunnsøkonomisk ulønnsomme samferdselsprosjekt og offentlig sektor, i

stedet for å investere i digitalisering og kunnskap som vil gi betydelig meravkastning over tid.

Det er selvfølgelig enkelte positive nyheter i regjeringens forslag, men på mange viktige områder for IKT-Norge som digitalisering, cybersikkerhet og det grønne skiftet innebærer regjeringens forslag i beste fall status quo, og ikke det taktskiftet regjeringen har lovet.

IKT-Norge ber Stortinget om å gjøre en rekke endringer i regjeringens forslag til statsbudsjett, nærmere redegjort for under, men de absolutt viktigste sakene er.

1. Reversere forslaget om økt arbeidsgiveravgift på inntekter over 750.000 kroner.
2. Reversere eller justere forslagene om å fjerne mva-fritaket for digitale nyhetstjenester og lav el-avgift for datasenter.
3. Minimum 1.000 nye studieplasser innenfor IKT-området.
4. Økte bevilgninger til digital infrastruktur; bredbånd og mobildekning langs riksveier og jernbane.

1. REVERSERING AV REGJERINGENS SKATTEFORSLAG KNYTTET TIL ØKT ARBEIDSGIVERAVGIFT, BORTFALL AV MOMSFRIKAK PÅ ELEKTRONISK NYHETSPRODUKSJON OG BORTFALL AV LAV EL-AVGIFT PÅ DATASENTER

Forslaget om økt arbeidsgiveravgift må fjernes (post 5700.72)

Regjeringens forslag om økt arbeidsgiveravgift med 5 prosent på inntekter over 750.000 kroner er særdeles uklokt av mange årsaker.

For det første undergraver det en av Norges store relative konkurransefortrinn. Tilgang på høykompetent arbeidskraft til en relativt sett lav kostnad. Denne kostnaden øker nå betydelig.

For det andre er det en merbelastning som rammer de arbeidsplassene og den kompetansen som regjeringen er helt avhengig av for å få gjennomført det grønne industriløftet.

For det tredje er det på ingen måte sikkert at tiltaket er "situasjonstilpasset" om ett år. Det er høyst diskutabelt om det er "situasjonstilpasset" i det hele tatt. Slik forslaget er innrettet inntreffer den økte arbeidsgiveravgift først når en arbeidstaker har passert 750.000 kroner i samlede skattepliktige ytelser fra en og samme arbeidsgiver. For de fleste vil det bety en gang på høsten 2023, i forbindelse med innbetaling av termin 4 eller 5. De fleste [prognoser](#) tilsier at framtidsutsiktene er langt fra lyse og det vil bli en merbelastning for arbeidsgiverne i en svært usikker tid. Resultatet kan fort bli nedbemanning og oppsigelser, og reduserte skatteinntekter for statskassen

For det fjerde vil det føre til økte priser og dermed press på renten. Regjeringen skriver rett ut i omtalen av forslaget at man antar at "avgiftsøkning tas ut gjennom økte priser" (side 101, Prp 1 LS Skatter, avgifter og toll 2023).

For det femte vil forslaget medføre en sterk økning i administrative kostnader for næringslivet som regjeringen ikke har noen oversikt over. Det er i seg selv et eklatant brudd på utredningsinstruksen. Regjeringen skriver at man “antar at endringen vil medføre økte administrative kostnader hos arbeidsgiver ... og at det kan være krevende å få på plass alle nødvendige systemer for å håndtere dette før årsskiftet”. Forslaget står også i grell kontrast til regjeringens lovnader i regjeringsplattformen om at regjeringen vil “*redusere næringslivets kostnader knyttet til pålagte regler og utfylling av offentlige skjemaer med 11 milliarder kroner innen 2025. Ved nye reguleringer skal det som hovedregel vurderes om små selskaper kan få spesielle tilpasninger eller unntak.*”

For det sjette gjelder forslaget bare for privat sektor. Offentlig sektor får kompensert sine merutgifter over statsbudsjettet.

For det syvende kan det undergrave hele modellen med differensiert arbeidsgiveravgift. Regjeringen skriver selv at forslaget om økt arbeidsgiveravgift i sone V (Troms og Finnmark) “*kan reise problemstillinger knyttet til ESAs godkjenning av ordningen*”

I sum indikerer dette at det er et usedvanlig dårlig forslag, hvor konsekvensene på ingen måte er utredet slik de skal og som utelukkende er innført for å finansiere regjeringens egne prioriteringer på statsbudsjettets utgiftsside. Dersom stortingsflertallet insisterer på å øke beskatningen på det å ansette arbeidstakere – noe vi på ingen måte anbefaler – vil det være en bedre og langt mindre byråkratisk ordning å heve dagens sats med 1,5 prosentpoeng for alle inntekter i alle soner. Det vil gi om lag samme provenyeffekt.

Momsfritaket for elektronisk nyhetsproduksjon må videreføres (post 5521.70)

Regjeringens forslag om å fjerne momsfritaket for elektronisk nyhetsproduksjon framstår både merkelig og inkonsekvent. Regjeringen argumenterer med at forslaget er lite målrettet mot produksjon og forbruk av nyhetsinnhold (side 162, Prp 1 LS).

Sett i lys av en slik påstand framstår det jo unektelig noe rart regjeringen nylig fikk aksept for en forlengelse av ordningen i seks nye år, og at finansminister Trygve Slagsvold Vedum i den anledning [uttalte](#) at “*regjeringen er fornøyd med at ESA har godkjent en videreføring av merverdiavgiftsfritaket for elektroniske nyhetstjenester i seks nye år. Med dette videreføres avgiftsfritak for kringkasting og for bestillingstjenester som hovedsakelig består av lyd eller audiovisuelt innhold.*” og kulturminister Anette Trettebergstuen uttalte at “*fritaket har bidratt til en god utvikling for norske medier når det kommer til brukerbetaling for digitale nyheter. Mange nordmenn benytter seg av digitalt redaksjonelt innhold, og det er ingen tvil om at denne forlengelsen har stor betydning for mediebransjen*”

Hvordan en ordning både kan være lite målrettet og samtidig har stor betydning og er noe regjeringen er svært fornøyd med, framstår i beste fall som forvirrende.

Når vi i tillegg tar med at det på statsbudsjettets utgiftsside foreslås at det bevilges 135 mill. kroner til “kompensasjon til kommersiell allmennkringkasting”. Bevilgningen går i sin helhet til TV2 for å “sikre produksjon av riksdekkende nyhetssendinger utenfor Oslo”, mens regjeringen samtidig mener at det er “vesentlige ulemper med å gi støtte til TV-kanalers

nyhetsproduksjon via merverdiavgiftsfritak” framstår helheten i regjeringens politikk som særdeles inkonsekvent.

IKT-Norge mener at forslaget har en rekke negative konsekvenser:

Et bortfall av mva.-fritak vil medføre økte priser for tilgang til tv-kanaler for vanlige folk.

Det kommer på toppen av alt annet som blir dyrere og står i motstrid til regjeringens hovedbudskap om at budsjettet skal hindre prissigning.

Forslaget vil medføre redusert lønnsomhet i hos TV-distributørene, som langt på vei er de samme som er utbygger og tilbydere av fiber, mobil og bredbåndstjenester. Igjen vil det enten medføre mindre investeringer i digital infrastruktur eller økte priser.

Forslaget vil medføre bortfall av en rekke internasjonale nyhetskanaler og minske mediemangfoldet og tilbudet til forbrukerne. Det norske demokratiet trenger et rikt tilbud av nyhetskanaler fra ulike deler av verden. Kanalene bør være bredt distribuert i den norske befolkningen.

Og forslaget viser at regjeringen ikke har tatt inn over seg de store endringene som er i nordmenns medievaner, spesielt blant unge.

Det er selvfølgelig helt legitimt å se på om innretningen i dagens system er helt optimal eller om det medfører u hensiktsmessige tilpasninger, men det er fullt mulig å gjøre dette innenfor momsfritaket i stedet for å avvikle det. IKT-Norge bidrar mer enn gjerne i en slik prosess.

Redusert sats i elavgiften for datasenter må videreføres for “vanlige” datasenter (post 5541.70)

Regjeringen foreslår å avvikle redusert sats i elavgiften for datasenter, en ordning som ble innført i 2017. Slik vi leser regjeringens begrunnelse er det først og fremst knyttet til at det er flere såkalte datasenter som utelukkende driver utvinning av kryptovaluta, noe som er svært kraftkrevende.

I dagens energisituasjon forstår vi skepsisen til kryptoutvinning i Norge. Det er allikevel forhastet å avvikle redusert sats i elavgift, da dette vil ramme den profesjonelle datasenterindustrien betydelig. Regjeringen bør avvente nytt avgiftsregime til man har implementert nytt rapporteringsregime og vurdere dette opp mot nye avgifter til kryptoaktører.

Det stemmer ikke slik regjeringen påstår at det ikke er avgiftsteknisk mulig å avgrense redusert sats til “vanlige datasenter”. Det var muligens en riktig i 2019, men er det ikke lenger. Regjeringen har som nevnt over nylig hatt på høring forslag til ny regulering av datasenter gjennom ekomforskriften, der datasenter bl.a. blir pålagt nytt rapporteringsregime, og det vil være en smal sak å skille “vanlige” samfunnsnyttige datasenter fra “kryptovalutadatasenter”. Regjeringen viser selv til at det er etablert 33 datasenter i Norge, hvorav 15 er “rene kryptovalutadatasenter” (side 195, Prop. 1 LS Skatter, avgifter og toll 2023).

Samtidig har regjeringen varslet at de arbeider med en [revidert datasenterstrategi](#) hvor det understrekes at *“Mange datasenter leverer viktige tenester til norske innbyggjarar og verksemder og er ein viktig del av den digitale infrastrukturen. Norsk næringsliv har og*

vore tydeleg på viktigheita av datalagringskapasitet for både å sikre eksisterande verksemder – men og bidra til framveksten av nye løysingar.”

En avvikling av redusert sats for slike datasenter vil kunne bety at betydelige investeringer legges på is og at framveksten av nye løsninger stopper opp. I tillegg bidrar denne type uforutsigbarhet til at lokalisering av datasenter skjer andre steder enn i Norge.

IKT-Norge mener på denne bakgrunn at det bør gjøres et avgiftsteknisk skille mellom “vanlige” datasenter og “kryptovalutadasenter” der de “vanlige” samfunnsnyttige datasentrene får fortsatt redusert sats i elavgiften. På usikkert grunnlag anslår vi at provenytapet vil være begrenset av et slikt skille all den tid “kryptovalutadasenter” har et betydelig større kraftforbruk enn øvrige datasenter.

På denne bakgrunnen ber vi Stortinget gjøre følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen utsette avviklingen av redusert sats i el-avgift for datasenter, jfr. gjeldende §1, bokstav c i avgift på elektrisk kraft, til ny regulering av datasenter gjennom endring i ekomforskriften er fastsatt. Stortinget ber deretter regjeringen om eventuelt å fremme forslag om å avvikle redusert sats for datasenter som kan betegnes som «kryptovalutadasenter», basert på at hovedvirksomhet er utvinning av kryptovaluta. Øvrige datasenter skal beholde redusert sats»

**«I regjeringens forslag til vedtak om elektrisk kraft for 2023 gjøres følgende endring i romertallsforslag I §1:
ny bokstav c. Datasenter med uttak over 0,5 MW.
Opprinnelig forslag c. og d. blir d. og f»**

Felles for disse tre forslagene fra regjeringen er at de er dårlig begrunnet, de er mangelfullt utredet bl.a. når det gjelder konsekvenser, de framstår inkonsekvente og de har ikke vært på høring. I sum framstår alle tre dessverre som et hastverksarbeid for å finne inntekter for å dekke regjeringens mange utgiftsforslag.

2. KOMPETANSEBEHOVET VOKSER (postene 240.60, 260.50, 260.70, 2410.50, 2410.70)

Norge mangler arbeidskraft med IKT-kompetanse, både generell IKT-kompetanse, kompetanse innen IKT-sikkerhet og innen kunstig intelligens. Rapporten «[Norges behov for IKT-kompetanse i dag og framover nå og fram mot 2030](#)» viser at det er mer enn 3.000 ubesatte IKT-stillinger, at nesten halvparten av norske foretak har problemer med å få fatt i IKT-spesialister og at det er behov for 40.000 flere sysselsatte med IKT-utdanning i 2030. [NHOs kompetansebarometer for 2021](#) viser at nesten halvparten av bedriftene har et udekket behov for IKT-kompetanse.

Det er et skrikende behov for å utdanne flere innen digitalisering. Spesielt knyttet til digital sikkerhet. Veldig mange av regjeringens svært ambisiøse målsetninger i det nylig fremlagte veikartet for grønt industriløft er også avhengig av digital kompetanse som det i dag er stor mangel på.

Stortinget må derfor legge til rette for flere studieplasser ved universitets- og høyskolene og fagskolene, både ved å gi tilskudd til nye plasser og gjennom å sørge for å omprioritere eksisterende plasser. Regjeringen har i regjeringsplattformen selv lovet å trappe opp tallet på nye studieplasser innen områder med særlig stort kompetansebehov, bl.a. IKT.

Gitt dette bakteppet stiller vi oss rimelig uforstående til at regjeringen varsler at de vil avvikle de 4.000 nye studieplassene som ble vedtatt i forbindelse med Stortingets behandling av RNB 2020. Om lag 1.500 av disse plassene er innenfor IKT og realfag og en utfasing vil bety at kompetansebehovet vokser ytterligere. Regjeringens begrunnelse er både svak og bygger på feil premisser. Det er ingenting i Stortingets vedtak som sier at dette er plasser som er "midlertidige". Snarere var det slik at både Arbeiderpartiet og Senterpartiet foreslo flere studieplasser enn 4.000 ved Stortingets behandling av RNB 2020.

IKT-Norge ber Stortinget om å etablere minimum 1.000 nye IKT studieplasser (herunder studieplasser innrettet mot cyber-sikkerhet og kunstig intelligens) fra høsten 2023. I tillegg må de 4.000 studieplassene som ble vedtatt i forbindelse med Stortingets behandling av RNB 2020 videreføres ikke avvikles slik regjeringen har varslet.

Vi ber videre Stortinget vedta følgende forslag:

“Stortinget ber regjeringen om å videreføre de 4.000 studieplassene som ble vedtatt i forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett”

“Stortinget ber regjeringen sørge for at utdanningsinstitusjonene prioriterer flere studieplasser innen IKT, innenfor rammene av den samlede tildelingen i 2023”

3. FULL BREDBÅNDS- OG MOBILDEKNING OG SIKKER DIGITAL INFRASTRUKTUR (post 541.60)

Regjeringen og regjeringspartiene lovet i vår både [en forsering](#) i utbygging av høyhastighetsbredbånd i hele landet og et forsterket mål. Skal regjeringens egne mål nås, er det behov for et sted mellom 2 og 12 mrd. kroner i offentlig finansiering fram mot 2025, avhengig av hvilket mål regjeringen faktisk har. Full gigabit-dekning i hele landet (bredbåndsakssess til alle norske husstander og virksomheter) vil måtte medføre en offentlig medfinansiering på 10-12,7 milliarder mrd. kroner, ref. [analyse](#) utført av Analysys Mason på oppdrag for KDD (desember 2021)

I veikart for grønt industriløft gjentas lovnadene om at alle virksomheter skal ha tilgang til høyhastighets bredbånd innen 2025.

Skal disse løftene oppnås er det behov for en betydelig økning i tilskudd til bredbåndsutbygging (post 541.60) i både 2023, 2024 og 2025. IKT-Norge har selvfølgelig ikke noe mot at regjeringen vil gi enda flere enn 90 pst. tilgang til gigabits-bredbånd i 2025, men en slik lovnad forplikter. IKT-Norge er selvfølgelig ikke misfornøyd med at regjeringen foreslår å øke midlene til bredbåndsutbygging med 100 mill. kroner, men når regjeringen samtidig foreslår målrettede skattegrep som betyr at de private utbyggerne

av bredbånd får en skatteregning på minst en mrd. kroner, betyr det enten mindre investering i digital infrastruktur eller at prisen for mobil og bredbåndstjenester må økes.

Dessuten har regjeringen lovet «[en kraftig forbedring av mobildekningen i hele landet, og sikre mobildekning langs hovedfartsårene både på land og til sjøs](#)». De samlede kostnadene (statlig bidrag) for dette er opp mot 5 mrd. kroner (jfr. utredningen [mobildekning langs riksveier](#), KDD mai 2022 og [Jernbaneverkets](#) kostnadsestimat for god mobildekning i innen 2027.) I tillegg må Norge ha en robust digital infrastruktur som både takler klimautfordringer, nye sikkerhetsutfordringer og økt digitalisering, jfr. Nkom-rapporten [Robuste transmisjonsnett for Norge mot 2030](#). Også dette krever betydelige investeringer finansiert helt eller delvis av det offentlige.

I den sammenheng vil vi påpeke at regjeringen ikke har fulgt opp Stortingets enstemmige vedtak fra behandlingen av Innst. 511 S (2020-2021) Vår felles digitale grunnmur: Mobil-, bredbånds- og internettjenester.

Dette gjelder følgende vedtak:

Vedtak 1064

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en plan for hvordan man på egnet vis kan nå målet om 100 pst. internettdekning i hele Norge i løpet av 2025 med minst 100 megabit i sekundet gjennom en sammensetning av fiber- og mobilteknologi.

Vedtak 1065

Stortinget ber regjeringen innføre krav om full mobil- og internettdekning i alle nye riksveiprojekter.

Vedtak 1066

Stortinget ber regjeringen utarbeide en plan for utbygging av mobil- og internettdekning langs eksisterende riksveier, som spesifiserer dekningshull og kostnadene for utbedring av disse, og innarbeide dette i revidert nasjonalbudsjett for 2022.

IKT Norge ber om bevilgningene til bredbåndsutbygging økes til minimum 1 mrd. kroner i statsbudsjettet for 2023.

Vi ber videre Stortinget vedta følgende forslag:

“Stortinget ber regjeringen om snarest, og senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2023 følge opp Stortingets vedtak 1064, 1065 og 1066 i forbindelse med behandlingen av Innst 511 S (2020-2021) Vår felles digitale grunnmur”

IKT-Norge mener også at et målrettet virkemiddel for å nå målene om full bredbåndsdekning er å redusere kostnadene for de private utbyggerne som f.eks. gratis tilgang til offentlig eid infrastruktur som bygg og tunneller, slik at det blir mer lønnsomt å bygge i områder av landet som i utgangspunktet er ulønnsomme med dagens regelverk.

IKT Norge ber derfor Stortinget vedta følgende anmodningsvedtak:

“Stortinget ber regjeringen legge til rette for at private utbyggere av digital infrastruktur (fiber, bredbånd, 5G) får gratis tilgang til offentlig eid infrastruktur som bygg og tunneller til og med 2025, eller inntil målene i regjeringsplattformen om at alle husstander der det bor fastboende skal ha tilgang til høyhastighetsbredbånd er nådd.”

4. ØKT SATSING PÅ CYBERSIKKERHET (post 540.21 og 540.61 (ny))

Advarslene fra de hemmelige tjenestene i Norge har vært svært tydelige de siste to årene: Kina og Russland planlegger, og gjennomfører, hybride operasjoner mot Norge med hensikt å skade Norges omdømme, økonomiske interesser og med hensikt å undergrave norske myndigheters autoritet og evne til å håndtere krisesituasjoner. I tillegg er intensjonen å kunne gjennomføre angrep som skader kritisk norsk infrastruktur. Russlands invasjon av Ukraina har aktualisert denne problemstillingen ytterligere. I en situasjon der norske råvarer som olje og gass erstatter tilsvarende russiske, er det dessverre nærliggende å frykte angrep på norsk infrastruktur og norske institusjoner. IKT-Norge er bekymret for Norges evne til å stå mot slike angrep, bl.a. begrunnet med at cybersikkerhet ikke er prioritert høyt nok de siste årene og at det både utdannes og rekrutteres for få med spisskompetanse knyttet til cybersikkerhet. På denne bakgrunn er det flere gode forslag på statsbudsjettet på JD og UD's budsjettområder som IKT-Norge støtter.

IKT-Norge er imidlertid bekymret for den digitale sikkerheten i kommunene. Bare ca. 60 prosent av norske kommuner mener at de har sikret sine egne data godt nok. Rapporten «[IT i praksis](#)» (Rambøll 2022) viser at kun 38 prosent av kommunene mener at de selv har tilstrekkelig kompetanse på informasjonssikkerhet. Vi etterlyser derfor resultater av de 50 millioner kroner som ble bevilget til økt sikkerhet i kommunesektoren i forbindelse med Stortingets behandling av Prop 78 S (2021-2022) “Ukraina-pakken”. Vi kan heller ikke se at dette er midler som er videreført i statsbudsjettet for 2023 (f.eks. er den da nyopprettede post 541.61 ikke lenger en del av statsbudsjettet for 2023) og mener at det er kritisk viktig at kommunesektoren arbeid styrkes på dette området

IKT Norge ber om at bevilgningene til digital sikkerhet i kommunesektoren ifbm. Prop 78 S (2021-2022) “Ukraina-pakken” på postene 540.21 og 540.61 videreføres på samme nivå i 2023, og at kommunal sektors kapasitet til å håndtere uønskede IKT-hendelser styrkes med ytterligere 50 mill. kroner.

5. KUNSTIG INTELLIGENS (AI) ER AVGJØRENDE FOR DET GRØNNE INDUSTRILOFTET

Verden er helt avhengig av at vi lykkes med utvikling og implementering av kunstig intelligens for å løse de store oppgavene vi står overfor. Klima-, energi-, cyberkrim- eller matkrisen kan ikke løses uten utvikling og bruk av kunstig intelligens. Videreføring av demokrati og tradisjonelle vestlige verdier er også truet om vi ikke lykkes i kappløpet innen kunstig intelligens mot autoritære stater og allianser. Teknologi er den viktigste driver for økonomisk, militær og geopolitisk makt, og kunstig intelligens/AI er det viktigste enkeltelementet for å lykkes.

Den nasjonale strategien for kunstig intelligens inneholder mange gode intensjoner, men er mangelfull når det gjelder konkrete tiltak for å stimulere utvikling av kunstig intelligens i Norge. Strategier må følges opp med konkrete virkemidler. Dette er virkemidler under

flere ulike departement, bl.a. flere studieplasser, PhD/post-doc-stillinger (KD), etablering og fullfinansiering av European Digital Innovation Hub (EDIH) i Norge (NFD m.fl), aktiv bruk av innovative offentlige anskaffelser og offentlig/privat samarbeid for å skape et større hjemmemarked for AI (KDD) og legge til rette for AI-drevet tjenesteutvikling, for eksempel gjennom katapultsenterer (NFD).

I regjeringsplattformen skriver regjeringen at «*politikken må gi næringslivet incentiver til å utforske og ta i bruk ny teknologi, særlig innen lav- og nullutslippsløsninger, kunstig intelligens, stordata, autonome systemer og tingenes internett.*»

Mye av det samme gjentas i regjeringens veikart for grønt industriløft: «*Om bedriftene lykkes med å anvende stadig større datemengder effektivt, kan dette bidra til å øke lønnsomheten og kvaliteten i produksjonen, og til at det utvikles mer sirkulære og klimavennlige løsninger. Datadrevet innovasjon og bruk av mulighetene som ligger i tingenes internett, kunstig intelligens og bruk av andre teknologier, kan danne grunnlaget for avansert industriell produksjon hvor skreddersøm kan tilbys til lave priser og med høy kvalitet. Slike Industri 4.0 strategier kan bidra til produktivitetsvekst og konkurransemessige fordeler for bedrifter og næringer.*»

Dette er IKT-Norge helt enig i, men det vil ikke skje av seg selv.

IKT-Norge foreslår derfor - og innenfor rammene av det grønne industriløftet - at det etableres en «AI-plattform» etter modell og omfang av «Grønn plattform» hvor det i en periode på tre år settes av midler over statsbudsjettet til en konkret satsing på kunstig intelligens og hvor de beste prosjektene som bidrar til at det grønne industriløftet kan realiseres, støttes.

Når regjeringen [varsler](#) at de er villig til å bruke opp mot 60 mrd. kroner i form av risikoavlastning, egenkapital, lån og direkte tilskudd fram til 2025 for å realisere det grønne industriløftet, vil dette etter vårt syn være en helt avgjørende satsing.

6. REVERSERE KUTT I VIKTIGE DIGITALISERINGSPROSJEKT

Regjeringen foreslår dessverre kutt i flere viktige digitaliseringsprosjekter som IKT-Norge ber Stortinget reversere. Igjen fremstår flere av disse som svakt begrunnet og inkonsekvente.

Datafabrikken (post 540.21)

Regjeringen foreslår å avvikle tilskuddet til Datafabrikken i sin helhet. Tilskuddet utgjorde 20 mill. kroner i 2022. Den eneste begrunnelsen regjeringen gir er at det vil "frigjøre midler til andre tiltak".

Datafabrikken er et samarbeid mellom Digitaliseringsdirektoratet og Digital Norway og har som formål å øke tilgang til anvendbare data for næringsutvikling og stimulere til økt deling av data. Kuttet framstår som helt merkelig all den tid Datafabrikken er et av få offentlige virkemiddel for deling av data og at regjeringen et stort antall ganger har understreket hvor viktig det er med økt deling av data. Senest 31. mai år [uttalte](#) kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik (som også er konstitusjonelt ansvarlig for Datafabrikken at "- Vi har framleis eit stort uutnytta potensial for vekst i den norske dataøkonomien, og det er viktig at næringslivet samarbeider om deling og bruk av

industridata på ein måte som legg til rette for rettferdig konkurranse og er til nytte for samfunnet". **IKT-Norge anmoder Stortinget om å reversere kuttet.**

Medfinansieringsordningen for digitaliseringsprosjekter (post 540.25)

Regjeringen foreslår å kutte i medfinansieringsordningen for digitaliseringsprosjekter med om lag 30 mill. kroner. Formålet med ordningen er å gjennomføre samfunnsøkonomisk lønnsomme digitaliseringsprosjekter og realisering av gevinster.

Medfinansieringsordningen har siden oppstarten i 2016 bidratt til at 81 tiltak med samlede prosjektkostnader på over 1,7 mrd. kroner er igangsatt. Prosjektene i perioden 2016–2022 oppgir samlede netto gevinster i offentlig sektor på over 1,2 mrd. kroner per år.

I 2022 har 8 prosjekter fått tilsagn om til sammen 128,1 mill. kroner i medfinansiering. Disse prosjektene har en beregnet netto nåverdi på 2,2 mrd. kroner over 10 år, med vesentlige gevinster hos innbyggere og næringsliv. Mulig innsparingspotensial i offentlig sektor er beregnet til om lag 152 mill. kroner per år. Av dette er 142 mill. kroner i kommunesektoren.

Med bakgrunn i disse svært positive tallene framstår det foreslåtte kuttet som svært merkelig. Det er ikke mangel på prosjekter og gevinsten for det offentlige er dokumentert svært positiv. Et kutt i ordningen medfører i realiteten mindre innsparing og framstår svært lite begrunnet. **IKT-Norge anmoder Stortinget om å reversere kuttet.**

Digitale læremidler. Den "teknologiske skolesekken" (post 226.21)

Regjeringen foreslår å avvikle ordningen med den teknologiske skolesekken. Det er en ordning som både har bidratt til satsing på programmering i skolen, bl.a. har 100.000 elever på mellomtrinnet og lærerne deres for kompetanseheving i programmering i perioden 2018–2021. Det er også bevilget 20 mill. kroner til innkjøp av utstyr til bruk av programmering i undervisning. 58 ulike skoleiere fikk tilskudd til dette i 2021.

I tillegg innholder ordningen en tilskuddsordningen til digitale læremidler i forbindelse med fagfornyelsen. Ordning har stimulert kommuner og fylkeskommuner til innkjøp av digitale læremidler, i det alt vesentlige produsert av norske forlag og edTech-selskap. 228 kommuner og fylkeskommuner fikk utbetalt til sammen 50 millioner kroner i tilskudd fra ordningen i 2021.

IKT-Norge ber Stortinget videreføre den teknologiske skolesekken på minst samme nivå i 2023. Konsekvensene av avvikling vil føre til at skoler i større grad tar i bruk gratisløsninger fra internasjonale aktører som både medfører utfordringer for universell utforming, personvern og målrettet reklame mot barn. I tillegg svekkes konkurransekraften for norske lokale leverandører.

7. SKATTEENDRINGER SOM BIDRAR TIL ØKT DIGITALISERING OG REDUSERER KOMPETANSEGAPET

IKT-Norge mener at skattesystemet skal brukes til å stimulere det vi vil ha mer av herunder økt digitalisering, økt kompetanse, arbeidsplasser og at det skal lønne seg å arbeide og ikke lønne seg å forurense. Vi tillater oss derfor å foreslå følgende målrettede skatte- og avgiftsforslag.

1) *Fjerne den skattepliktige fordel av telefon og bredbånd betalt av arbeidsgiver.*
Dagens regler er laget for en annen tid og et annet arbeidsmønster. I en tid med en sterk økning av bruk av hjemmekontor er det urimelig at arbeidstakere skal skattlegges for om lag 4 500 kroner (4 392 kroner i 2022) for en fordel som i liten grad kan hevdes å være en fordel. Snarere framstår det som en ekstra belastning for mange. I tillegg bør skattereglene knyttet til hjemmekontor generelt gjennomgås og forenkles.

2) *Gjeninnføre og utvide ordningen med skatteincentiver for medeierskap.*
IKT-Norge beklager at regjeringen avvirket ordningen med skatteincentiver for medeierskap i statsbudsjettet for 2022, selv om denne ikke var optimalt utformet. Medeierskap virker positiv på innovasjon og omstilling, reduserer ulikhet og øker samtidig produktivitet og lønnsomhet i bedriftene. IKT-Norge viser til rapporten «[Skatteincentiver for medeierskap](#)» utført av KPMG på vegne av Finansforbundet og Abeila, hvor det er flere modeller for hvordan en slik ordning kan utformes.

3) *Utvide opsjonsskatteordningen til også å gjelde Fintech-selskaper.*
IKT-Norge har forståelse for at den nye opsjonsskatteordningen bør ha enkelte avgrensninger, men mener at dagens avgrensninger er for generelle og utelukker en rekke selskaper som naturlig bør omfattes av ordningen og ordningens intensjoner. Dagens avgrensninger, når det f.eks. gjelder Fintech-selskaper, er et hinder for digital omstilling, svakt begrunnet og bør enkelt kunne endres. Provenyeffekten av dette vil trolig være helt marginal, spesielt i 2022. Bestemmelsen om at fintechselskaper ikke er omfattet av opsjonsskatteordningen er regulert i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14.

IKT Norge ber derfor Stortinget derfor vedta følgende anmodningsvedtak:

“Stortinget ber regjeringen endre forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. Mars 1999 nr. 14, §15-14-12, slik at også fintech-selskaper omfattes av opsjonsskatteordningen”

4) *Gjennomgå og forbedre skattereglene for etter- og videreutdanning for ansatte.*
IKT-Norge mener at det er behov for å gjennomgå skattereglene for etter- og videreutdanning for ansatte for å sikre økt kompetanse i norske bedrifter. Spesielt innen teknologiutvikling og digitalisering skjer utviklingen så raskt at dagens regelverk framstår som utdatert. Fradragsretten for kostnader til utdanning bør derfor utvides til også å gjelde for videreutdanning og omstilling, ikke kun for å «vedlikeholde oppnådd grad/kompetanse» slik dagens regelverk er utformet.

5) *Gunstigere skatteregler for (enkelte) utenlandske arbeidstakere.*
Det er sterk internasjonal konkurranse om kompetent arbeidskraft. Mange norske bedrifter er helt avhengig av utenlandsk arbeidskraft, enten midlertidig eller på mer permanent basis. Dette gjelder spesielt innen teknologiutvikling og digitalisering, som igjen er helt avgjørende for grønn omstilling og vekst. IKT-Norge foreslår derfor at det innføres særregler i skattelovgivningen for arbeidstakere innen disse sektorene. Standardfradraget for utenlandske midlertidige ansatte innen teknologi og digitalisering gjeninnføres og settes til 20 prosent av samme beregningsgrunnlag som minsteinntekt og kildeskatten settes til 20 (helst) eller 22 prosent (lik den generelle skattesatsen, mot 25 prosent i dag) uten øvre grense i inntekt og med maksimal varighet på inntil 730 dager innenfor en periode på 3 år.

6) Fradrag for driftsmidler knyttet til teknologi og digitalisering

Utviklingen innen teknologi og digitalisering skjer raskt. Driftsmidler må oppdateres jevnlig eller blir raskt utdatert. Dagens avskrivningsregler er ikke tilpasset dette, og mange investeringer avskrives lenge etter at de er tatt ut av bruk. Ideelt sett mener IKT-Norge at det bør innføres direkte fradrag for kostnader knyttet til driftsmidler innenfor teknologi og digitalisering, sekundært at det opprettes en egen saldogruppe med avskrivningssats på 40 prosent. IKT-Norge er innforstått med at det vil være enkelte avgrensingsutfordringer knyttet til definisjonen "teknologi og digitalisering" og ber Finansdepartementet vurdere eller utrede dette nærmere.

Vi foreslår i tillegg at regjeringen starter et arbeid med å vurdere om momssystemet kan brukes for å stimulere til sirkulærøkonomi, i første omgang knyttet til elektronikk ved at det enten innføres redusert moms eller momsfritak knyttet til reparasjon og omsetning av brukt elektronikk.

Med vennlig hilsen

Geir Olsen

Direktør for næringspolitikk og kommunikasjon

Epost: geir@ikt-norge.no